

Exoot gesignaleerd; Onderkennen gevaren van uitheemse organismen van groot belang

Rosemarie Slobbe

Het beleid van LNV om schade door invasieve exoten aan de biodiversiteit, het landschap en de land- en tuinbouw te voorkomen, vereist dat betrokken partijen zich bewust zijn van de risico's van invasieve exoten, het belang van preventie en bestrijding en hun mogelijke eigen rol daarin. Het LEI heeft hiertoe een verkenning uitgevoerd onder alle betrokken partijen, waaronder de boomkwekerijsector. Uit het onderzoek blijkt dat partijen die economische gevolgen kunnen ondervinden van invasieve exoten, zich goed bewust zijn van de risico's. Een hoge risicoperceptie leidt over het algemeen tot een hoog draagvlak voor maatregelen, al speelt ook de verwachte effectiviteit van maatregelen daarbij een rol.

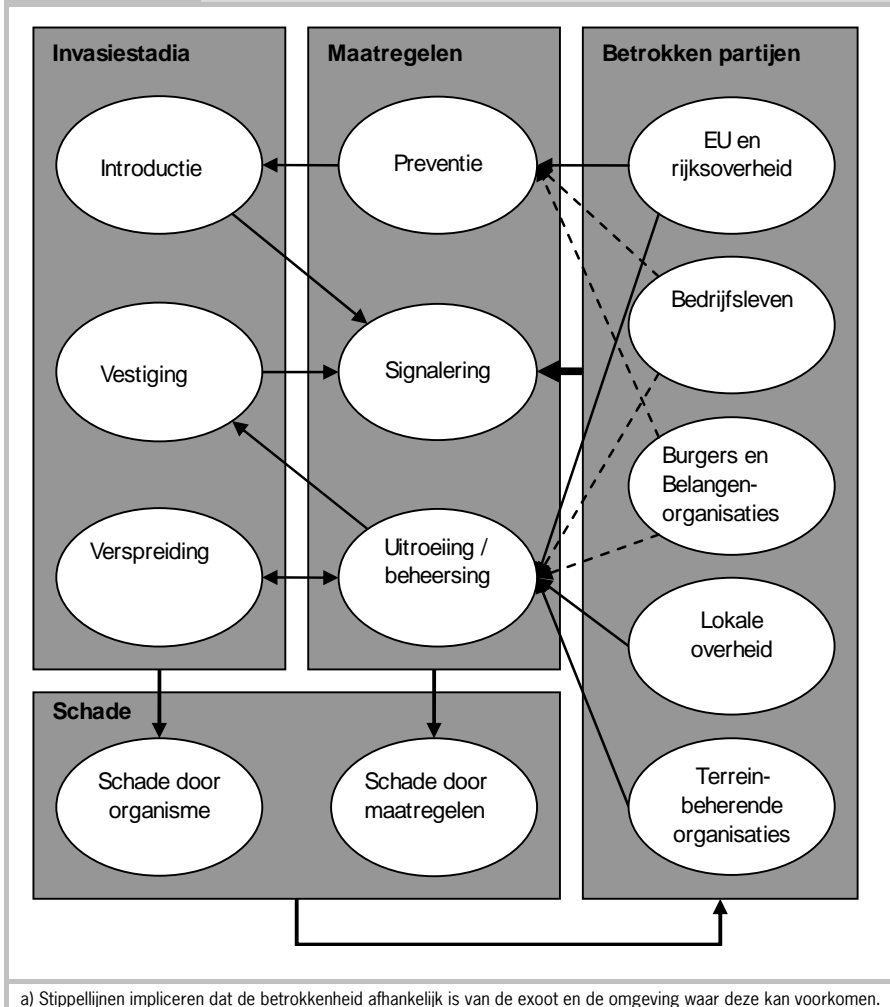
Betrokken partijen

Invasieve exoten zijn uitheemse planten, dieren of micro-organismen die door menselijk handelen in de Nederlandse natuur terecht zijn gekomen, zich daar vestigen en explosief ontwikkelen. Zij vormen een grote bedreiging voor de biodiversiteit en kunnen voor de boomkwekerijsector grote economische gevolgen hebben. Voor een effectief exotenbeleid is de overheid afhankelijk van de medewerking van alle belanghebbende partijen. In figuur 1 is te zien op welke manier en in welke fase de partijen betrokken zijn bij de bestrijding van de exoten.

Ooit gehoord van de boktor?

Voor de boomkwekerijsector zijn de invasieve exoten geen ver van hun bed show meer. Investerings als gevolg van preventieve maatregelen tegen de insleep van de Oost-Aziatische boktor, handelsrestricties als gevolg van *P. Ramorum* zijn voorbeelden van waar kwekers mee te maken hebben. Nationale overheid en de sector werken hiertoe nauw samen en onderlinge kennisuitwisseling verloopt naar redelijke tevredenheid. Tussen de verschillende ondernemers van de sector (handelaren, importeurs en kwekers) kunnen de belangen enigszins verschillen, maar de hele sector heeft een groot economisch belang bij het vrijhouden van de sector van ziekten en plagen, ook gezien het grote exportbelang. Behalve het economisch belang, is het behoud van de biodiversiteit een belangrijke reden voor het exotenbeleid. Naast de boomkwekerijsector komen dan de partijen in de groene ruimte, zoals gemeenten, terreinbeherende organisaties en groene belangenorganisaties in beeld. Boomkwekers en groene partijen vormen ieder een eigen wereld en dat zie je ook terug in de contacten en samenwerking met de overheid. Onderling is er weinig contact, is er sprake van soms negatieve beeldvorming, hoewel er sprake is van toenemende contacten tussen de belangenorganisaties van beide partijen.

Figuur 1 Relatiediagram met de verschillende betrokken partijen en hun rol in het management van invasieve exoten a)

a) Stippellijnen impliceren dat de betrokkenheid afhankelijk is van de exoot en de omgeving waar deze kan voorkomen.

Het belang van preventie

Dat insleep van invasieve exoten zoveel mogelijk voorkomen moet worden, wordt door alle belanghebbende partijen gedeeld. De boomkwekerijsector is zich relatief goed bewust van de risico's en het draagvlak voor de maatregelen is redelijk tot goed. Er is waardering voor het plantenpaspoort en andere (preventieve) maatregelen, omdat hierdoor het risico op insleep wordt verkleind (maar niet uitgesloten). Effectiviteit van de regelgeving, onduidelijke insleep routes, eigen belang versus sectorbelang zijn factoren die de boomkwekerijsector als risicoverhogend beschouwt.

Exoot gesignaleerd? Sla alarm

Een eerdere uitbraak van de boktor heeft laten zien dat de bestrijding van deze exoot allerlei ondernemingen kan treffen. Verhoging van het bewustzijn en kennisniveau van alle partijen is belangrijk; één gesignaleerde exoot vormt vaak nog geen bedreiging of aanleiding voor alarm, maar tegen de tijd dat de exoot zich heeft vermenigvuldigd is de bestrijding een ingrijpende gebeurtenis met grote ecologische of economische effecten.

Meer informatie:

Rapport 2009-019 *Exoot gesignaleerd; Risicoperceptie van invasieve exoten en draagvlak voor maatregelen*